

Nyt fra sundhedsudvalget: Information om HD

Hvad er HD?

HD står for Hofteleds Dysplasi. Det kan være en arvelig knogledeformitet i hofterne som kan ramme både katte, hunde, mennesker og mange andre arter. Deformiteten består i, at ledhovedet ikke passer helt ind i ledskålen.

Er det arveligt?

Ja, HD er det vi kalder polygenetisk arveligt. Det betyder, at der kan være mange forskellige faktorer der spiller ind, når en kat har HD.

Meget tyder på, at miljøet også kan spille en stor rolle for om katten udvikler HD eller ej. Med miljø menes at katten kan udvikle HD pga af de omgivelser den færdes i. Der er mistanke om, at hurtig vækst og vægtforøgelse i killing/ungdyr alderen kan udvikle HD hos en kat, da knoglerne, sener og muskler ikke er stærke nok til at bære denne hurtige vækst. Hvis man har en kat med hofte der er væsentlig smallere end skulderne, skal man også være opmærksom på HD.

Hvordan katten har mulighed for at bevæge sig, kan også spille en rolle. Har katten mulighed for at klatre i træer, springe og løbe omkring, eller har den kun mulighed for at bevæge sig på begræn-

set plads i en lejlighed? Det vides heller ikke med sikkerhed, men ved et aktivt liv opbygges muskelmasserne bedre en ved at flyde i sofaen og springe op i vinduet. Foderet kan muligvis også spille en rolle.

Rammes det ene køn oftere end det andet?

Der er intet der tyder på, at der er en forskel i hyppigheden fordelt på det enkelte køn.

Findes det kun hos Maine Coon?

Nej, HD findes hos alle katte, racekatte og huskatte. HD ses både hos de mindre racer som Siameser og Orientaler, men også hos de "tunge" racer som fx Maine Coon, Norsk Skovkat, Perser, Ragdoll og Britisk Korthår.

Hvor mange HD-katte er der?

Der er lavet mange mere eller mindre omfangsrige statistikker. OFA har lavet en statistik på p.t. 705 katte, hvor det viser sig, at 22,3 % har HD og kun 4,4 % har excellent hofte.

Hvad er symptomerne?

En kat er fra naturen side en sej "overlever". Dvs, at den ikke viser smerte. Derfor vides det ikke med sikkerhed hvornår symptomerne starter og hvor ondt det faktisk gør på katten.

De første spæde symptomer kan være langsommere i bevægelserne, katten springer ikke så højt som før, løber kun hvis der er nødvendigt eller halvhed. Andre symptomer kan være ubehag ved at blive løftet, båret, strukket ud som på udstillinger eller berøring i ryg og hofteområdet.

Fælles for symptomerne er, at de gradvist tiltager over forholdsvis lang tid og det er derfor meget svært som katteejer, at se forandringerne.

Det er dog sjældent, at kattene overhovedet udviser symptomer på HD. Næsten alle katte med konstateret HD springer, løber og leger lige så meget som katte uden HD.

Hvilke katte får HD?

Katte hvis forældre har HD er mere udsatte end katte hvis forældre ikke har HD. Men det ses også tit, at HD frie forældre laver HD killinger og at HD forældre laver HD frie killinger.

Hvornår kan man få konstateret HD?

Katte er ikke født med HD, men det udvikles langsomt under opvæksten. I slemme tilfælde kan HD konstateres allerede hos killinger.

Alt efter testmetode kan man teste fra ca. 6 mdr. og opefter, men en bedst ses det hos en udvokset kat.

Hvordan får man konstateret HD?

HD kan i dag konstateres ved røntgenfotografering af hofterne.

Der er flere forskellige testmetoder, men den hyppigste p.t. er OFA-metoden. Den består i, at man tager et røntgenbillede af kattens hofte og ud fra dem vurderer, hvor godt ledhovedet og ledskålen passer sammen.

Hofterne certificeres excellent, good, fair, borderline, mild, moderate og servere. Kun katte med certificeringerne excellent, good og fair siges at være HD frie. Katte med certificeringen borderline bør testes igen senere.

En anden testmetode der anbefales af Dyr lægeforeningen er PennHIP. Den går ud på, at man kontrollerer hvor løs katten er i hofteledet. Det gøres ved at man udsætter hofteledet for en let belastning og tager røntgenbilleder. Ud fra de billeder kan man se hvor meget ledkuglen kan bevæge sig i ledskålen. PennHIP undersøgelsen indeholder også en vurdering af et billede ud fra OFA-princippet.

Hofterne placeres på en skala fra 0,0 – 1,0 hvor en høj værdi er et udtryk for løse hofte. Hver race har et gennemsnit for hvad der er normalt. Man forventer, at den for en Maine Coon ligger på omkring 0,5. Hofte der har fået en værdi større end 0,5 er en forringelse af racen og en værdi mindre end 0,5 er

en forbedring af racen. Man arbejder her ud fra princippet ”jo tættere, jo bedre”.

Skal katten i narkose?

Da det er meget svært at få katten til at ligge korrekt under røntgenoptagelserne er det næsten altid nødvendigt at katten er under narkose. Ligger katten bare en lille smule skævt, kan rigtig pæne hofter se meget slemme ud og man får derved en falsk billede af hofterne.

Hvor lang tid tager det?

Selve røntgenundersøgelsen tager ikke lang tid, men det afhænger selvfølgelig af om det er muligt at få taget billeder der lever op til kravene.

Hvad koster det?

Prisen varierer hos de forskellige dyrlæger, men omkring 800 kr er nok ikke urealistisk. Dertil kommer en tillægspris på ca. 200-300 kr til certificeringen.

Hvis ens egen dyrlæge er erfaren inden for kattehofter, kan han/hun selv vurdere billederne, men en endelig OFA-certificering kræver, at billederne sendes til USA.

PennHIP certificeringen kan p.t. kun foretages i USA.

Hvor gammel skal katten være før man kan undersøge den?

OFA giver først en endelig certificering

når katten er over 2 år gammel. Indtil da giver de en midlertidig vurdering, der bør følges op igen.

PennHIP undersøgelsen kan efter sigende foretages allerede fra 4-6 måneders alderen.

Hvor ofte skal man undersøge katten?

Hvis man venter til katten er omkring de 1-2 år skulle det ikke være nødvendigt at teste igen, men det afhænger af den valgte testemethode.

Hvilke dyrlæger foretager HD-undersøgelse?

De fleste dyrlæger, der er erfarne i røntgenfotografering af hundehofter, kan tage billederne, men de bør sendes ind til OFA, hvis ikke dyrlægen har erfaring i kattehofter. Røntgenfotograferingen til PennHIP kræver en uddannelse, en vis erfaring samt noget specielt testudstyr. Dyrlæger der kan foretage PennHIP undersøgelser på hund kan også på kat, forudsat at de har det rette udstyr.

Kan man bruge en HD-positiv kat i avl?

Det kan bestemt ikke anbefales, da man ikke ved om det er en arvelig eller miljøbetinget HD.

Skal man neutralisere eller aflive en HD-positiv kat?

En kat der har fået konstateret HD bør neutraliseres.

Aflivning er ikke nødvendigt, med mindre man virkelig kan se, at katten lider af sygdommen.

Skal den ramte kat have medicin?

Der er ikke noget medicin der afhjælpe sygdommen. Man kan måske forlænge dens liv med smertestillende.

Kan katten helbredes?

Nej, når først katten har fået konstateret HD, kan den ikke helbredes.

Dog er der mulighed for at operere katten. Indgrebet består i, at man fjerner ledkuglen.

Kan man forebygge eller behandle HD vha. kosten?

Man kan ikke behandle HD vha. kosten, men overvægtige katte kan sættes på diætkost for ikke at fremskynde alvorlige symptomer.

Hvor længe kan en kat leve med HD?

Det afhænger helt af hvor svært et tilfælde der er tale om. Nogle katte er så hårdt ramt, at de ikke bliver særlig gamle før de må aflives. Andre katte lever et godt liv uden af vise symptomer overhovedet.

Er det overhovedet nødvendigt at teste?

Da det er umuligt at se på sine katte om de har HD eller ej, finder man kun ud af det ved at teste. Hvis det viser sig at være korrekt, at op til 23% af kattene har HD burde det være nødvendigt at teste.

Hvad med PL?

PL står for Partella Luxation og er løse knæskaller.

Der er fundet en sammenhæng mellem katte med HD og PL. Katte der har løse knæskaller har ofte også HD, mens katte med HD ikke nødvendigvis har løse knæskaller.

Når man tester katten for HD, kan man lige så godt få den kontrolleret for PL med det samme.